

EDEBİYATIMIZDA KEKELEME ŞİİR ŞEKLİ¹

Dr. Doğan KAYA

Özet:

Kekeleme, genellikle kelimelerin ilk hecelerinin kekeleyerek söylenmesiyle oluşturulan şiire verilen addır. Bu tür şiirler “gazel-i pepegî, lisân-ı pepegî, pepegî gazel, peltek-nâme, kekeme-nâme” gibi isimlerle de anılmıştır. İlk örnekleri aruz ölçüsüyle ortaya konulmuş olmakla beraber hece ölçücü ile de yazılıp söylenen kekeleme şiirler vardır.

Kekelemeler, ahenksiz bir söz kalabalığı ihtiva ederler. Bu bakımdan kekeleme şiir yazmak, hele hele söylemek oldukça zordur. Elimizde az sayıda örneğin bulunmasının asıl sebebi de budur.

Tespit edebildiğimiz kekelemeler sayısı 11’dir ve bunların yedi tanesi aruz, üçü de hece vezinlidir. Söz konusu olan kekelemelerin şu şairlere aittir.

Aruz ölçülü kekelemeleri Viranî, Abdî, Cesârî Feyzî, Nehrî ve Rahmî yazmıştır. Bu şairlerin XVIII, XIX ve XX. yüzyılda şairleridir. Şiir kalıpları hepsinin de şiir kalıbı aynı olup (Feilâtün/ Feilâtün/ Feilâtün/ fâilün) şeklindedir.

Hece ölçülü olanlar ise Miskinî (4 heceli), Bindebir (8+7=15 hece divan) ve (11 heceli koşma) ait şiirlerdir. Hece ölçülü bir başka kekeleme de ilginçtir ki irticalen ve karşılaşma şeklinde söylenmiştir. Azerbaycan’da yaygın olarak yaşatılan Meyhana geleneği sırasında Aydın Xırdalanlı, Rəşad Dağlı, Pərviz Bülbülə ve tarafından icra edilmiştir. Şiir, toplam beş dörtlük ve divanî tarzdadır. Ayrıca Niyazî’nin de bir kekeleme şiiri vardır.

Kekelemeler konuları itibariyle çeşitlilik göstermektedir. Abdî, Cesârî, Feyzî, Rahmî, Bindebir’in şiirleri aşk konuludur. Nehrî şiirinde şahsî duygularını ifade etmiştir. Mestî’ni şiiri taşlama tarzındadır. Azerbaycan’da üç sanatçı tarafından icra edilen meyhana ise mizahî özellik gösterir.

Sunulacak bildiride kekeleme şiir şeklinin edebiyatımızdaki yeri, önemi, fonksiyonu ve etkisi üzerinde durulacak, bir senteze varılmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Şiir şekli, kekeleme, aruz, hece.

¹ 10. Uluslararası-Türk Kültürü Kongresi, AKM, 8-11-ekim-2025 (Bildiri olarak sunulmuştur.)

İngilizce özet:

The Stuttering (Kekeleme) Poetic Form in Our Literature

Stuttering (kekeleme) poetry refers to a type of poem in which words are articulated with repeated stammering of their initial syllables. This form is also known by various names such as *gazel-i pepegî*, *lisân-ı pepegî*, *pepegî gazel*, *peltek-nâme*, and *kekeme-nâme*. Although its earliest examples were composed in the aruz meter, there are also stuttering poems written and recited in the syllabic meter.

Stuttering poems exhibit a cacophony of disjointed words, making their composition—and even more so, their recitation—particularly challenging. This difficulty is a primary reason for the limited number of extant examples.

Our research has identified ten instances of stuttering poetry, of which seven follow the *aruz* meter, while three adhere to the *syllabic* meter. The poets associated with this form are as follows:

Stuttering poems in the aruz meter were composed by *Viranî*, *Abdî*, *Cesârî*, *Feyzî*, *Nehrî*, and *Rahmî*, all of whom were active in the 18th, 19th, and 20th centuries. Each of these poets employed the same metrical structure: *Feilâtün/ Feilâtün/ Feilâtün/ Fâilün*.

The syllabic stuttering poems, on the other hand, belong to *Miskinî* (written in the 4 syllable), *Bindebir* (written in the 8+7=15 syllable *divan* style) and *Mestî* (composed in the 11-syllable *koşma* form).

Another notable stuttering poem in the syllabic meter is unique in that it was created spontaneously in an improvised poetic duel. This tradition, known as *Meyhana*, remains popular in Azerbaijan. The poem in question was performed by *Aydın Xırdalanlı*, *Rəşad Dağlı*, and *Pərviz Bülbülə* and consists of five quatrains structured in the *divanî* style. Additionally, *Niyazî* is known to have composed a stuttering poem.

The thematic content of stuttering poems varies significantly. The works of *Abdî*, *Cesârî*, *Feyzî*, *Rahmî*, and *Bindebir* focus on themes of love. *Nehrî* explores personal emotions, while *Mestî*'s poem is satirical in nature. The Azerbaijani *Meyhana* performance exhibits humorous characteristics.

This study will examine the role, significance, function, and impact of stuttering poetry in our literary tradition, aiming to synthesize a comprehensive understanding of its place in literary history.

Keywords: Poetic form, stuttering (kekeleme), *aruz* meter, *syllabic* meter.

...

Kekeleme, genellikle kelimelerin ilk hecelerinin kekeleyerek söylenmesiyle oluşturulan şiire verilen addır. Bu tür şiirler “gazel-i pepegî, lisân-ı pepegî, pepegî gazel, peltek-nâme, kekeme-nâme” gibi isimlerle de anılmıştır.

Edebiyatımızda “Pelteklik, dil basıklığı, söz söylerken dildeki tutukluk, kekeleme” anlamında “lüknet / lükünnet / lükûnet” kelimeleri kullanılmıştır. “Dilinde tutukluk olan kişi” için de “elken” kelimesi kullanılmıştır. (Kurnaz, 1990, s. 117-123 / Kurnaz, 1997, s. 471-479).

Kekeleme şiirler taklidî şiirlerdir. Halkımız içinde hareket. Sözlerin telaffuzu, vücut kusurları, yöre ağızları yüzyıllar boyu taklit edilegelmiştir. Söz gelişi düğünlerde oynanan topal oyunu da bunlardan biridir. Kekeleme şiirler de belirttiğimiz gibi taklit esasına dayanır.

İlk örnekleri aruz ölçüsüyle ortaya konulmuş olmakla beraber hece ölçücü ile de yazılıp söylenen kekeleme şiirler vardır. Tespit edebildiğimiz ilk örnek XVI. Yüzyıl tasavvuf şair, Viranî’ye aittir.

Kekeleme şiir şekli üzerinde ilk çalışma İbrahim, Aslanoğlu’na aittir. Aslanoğlu, *Folklor ve Etnografya Araştırmaları 1984* yıllığında “Halk ve Saz Şiiri Türlerinde Bilinmeyen Örnekler” adlı çalışmasıyla bu konuda ilim âleminin dikkatini çekmiştir. Bir yıl sonra Fikret Türkmen’in *Türk Kültürü dergisinin* 270. sayısında “Halk Şiirinde Az Kullanılan Bazı Nazım Şekilleri ve Türleri” adlı çalışmasında Nehrî’nin kekeleme şiiri örneği kaydedilmiştir. Bu yayınları Batislam, Çelebioğlu ve Kaya’nın çalışmaları takip etmiştir.

Elimizde aruz ölçülü 6, hece ölçülü 6 olmak üzere 12 kekeleme şiir örneği bulunmaktadır.

Aruz ölçülü kekelemeler gazel tarzında olup [Fe i lâ tün (Fâ i lâ tün) / fe i lâ tün / fe i lâ tün/ fe i lün (fâ lün)] kalıbındadır. Şiirler *Viranî* (7 beyit olan bu şiir, edebiyatımızda ilk örnektir.) *Abdi İmam* (7 beyit), *Rahmî* (6 beyit), *Feyzî* (5 beyit), *Nehrî* (6 beyit), *Cesarî* (6 beyit) ’ye aittir.

Hece ölçülü kekelemeler; *Bindebir*, *Miskinî*, *Rüsvaî*, *Mestî*’ye aittir. Heceli örnekler grubuna sokabileceğimiz iki örnek de Azerbaycan’da ortaya konulmuştur. Bunlar; *Niyazî*’ye ve (*Aydın Hırdalanlı*, *Reşad Dağlı*, *Perviz Bülbüle*)’nin meyhana sırasında icra ettikleri kekeleme örnekleridir.

Heceli örnekleri özellikleri de şöyledir:

Bindebir’in şiiri, 4 dörtlük olup hece ölçüsüyle ve 8+7 kalıbıyla.

Miskinî: 5 heceli ve 3 dörtlüktür. En hacmi en az olan örnektir.

Rüsvaî: Şiir, divan olup 8+7 duraklıdır. Tasavvuf muhtevalıdır ve toplam 7 dörtlüktür.

Rüsvaî: Şiir, divan olup 8+7 duraklıdır. Tasavvuf muhtevalıdır ve toplam 7 dördlüktür.

Mestî: 11 heceli, 6 dördlük, koşma tarzında ve yergi konuludur.

Niyazî: 8+8=16 heceli semaîdir. Aşk konuludur.

Meyhana Örneği: Karşılaşma, (Aydın Hırdalanlı, Reşad Dağlı, Perviz Bülbüle) tarafından 8+7 =15 hece yapılmıştır.

Kekelemeler konuları itibariyle çeşitlilik göstermektedir. Viranî, Abdî, Cesarî, Feyzî, Rahmî, Bindebir, Miskinî ve Niyazî'nin şiirleri *aşk* konuludur. Nehrî şiirinde *şahsî duygularını* ifade etmiştir. Mestî'ni şiiri *taşlama* tarzındadır. Rüsvaî'nin şiiri Tasavvuf muhtevalıdır. Azerbaycan'da üç sanatçı tarafından icra edilen meyhana ise *mizahî* özellik gösterir.

Kekelemeler, ahenksiz bir söz kalabalığı ihtiva ederler. Aruz ölçüsü bu tip şiirler için daha uygundur. Çünkü ahenksiz bir söz kalabalığı çıkacağından hece ile kekemename vücuda getirmek çok zordur. Elimizde az sayıda örneğin bulunmasının sebebi de budur.

METİNLER

VİRANÎ (XVI.-XVII. Yüzyıl)

Edebiyatımızda kekeleme konusunda tespit edebildiğimiz ilk şiir olan bu şiir, 7 beyit olup gazel kafiye düzenindedir. Ölçüsü aruz, kalıbı aruzun [Fe i lâ tün (Fâ i lâ tün) / fe i lâ tün / fe i lâ tün/ fe i lün (fâ lün)]'dür. Konusu, aşktır.

Bu bu bugün gö gö gördüm be be ben bir meh-likâ
Yü yü yüzi zen zâtı 'a 'a 'aynı der Hudâ

Di di didüm e e ey di di dilber-i cihân
Se se seni va va vasf eylemek rûha gıdâ

Ka ka kaçan gö gö gördüm gö gö gözüm yüzünü
Sa sa sandım to to toğdı şe şe şemsü'l-fethâ

Me me melek hû hû hûrî gı gı gılmân se se sen
Yü yü yüzün ce ce cennet bo bo boyun müntehâ

Mi mi Mi'râc e e eyler ki ki kim görse yüzün
Sa sa saçın ka ka kaşın da da dâh-ı istivâ

Sa sa sana ki ki kim se se secde eylemez
La la la'net a a ana he he her dem sezâ

Vi Vi **Vîrân** A A Abdâl gö gö gördükde yüzün
Di di didi sı sı siddîk yâ 'Aliyyü'l-Murtazâ
(Taha Tuna Kaya, 2023, S. 6)

ABDÎ İMAM

(Süleyman, Tokat, 1805-1876)

7 beyitlik gazel olan bu şiir, aruzun [Fe i lâ tün (Fâ i lâ tün) / fe i lâ tün / fe i lâ tün / fe i lün (fâ lün)] ölçüsüyledir. Aşk konuludur.

Bu bu bugün gö gö gördüm yü yü yüzün dilberâ
Ba ba baktım gö gö gönlüm o oluptur ziyâ

Di di dilim pe pe peltek sö sö söyler zebanım
Ne ne derse de de desin dimesin tek sana

A a aşkım me me meni ha ha hayran eyledi
Şö şö şöyle bi bi bil kim sa sa sana ilticâ

Ya ya yârim ha ha haşa se se senden dönmezem
Gü gü günde ka ka kalsın ba ba bana sun cefâ

De de derdim ço ço çoktur me me merhem isterim
U u ummam se se senden ga ga gayrıdan şifa

Su su suçum ha ha hadsiz se se senin katında
No no n'ola ba ba bahşet ke ke kerem kıl ata

A a **Abdî** gi gi gibi ni ni nice âşıkın
Va va vardır şa şa şahım ca ca can verir sana
(Aslanoğlu, 1984, s. 22-23. / Kaya, 2009, s. 140-143)

RAHMÎ

(Mehmet Muslihiddin, Edirne, XVIII. Yüzyıl)

Şiir, aşk konulu olup 6 beyittir. Aruzun [Fe i lâ tün (Fâ i lâ tün) / fe i lâ tün / fe i lâ tün / fe i lün (fâ lün)] ölçüsüyle yazılmıştır.

Did di divane mi sandın se se saldın reseni

Ze ze zülfün ne sebepten be be bendetti beni

Şu şu şu hüsnü görünce me me meyletti gönül
Ne ne ettin ne ne suçum se se sevdim se seni

Ce ce cana kaddi bala re re reftar edecek
İ i ihya olurum ben sa sa sahrayı meni

Ga ga gamze oku deldi ba ba bağı sinemi
Ku ku kullara kerem kıl ke ke kerem kani

Şe şe şirin dide canda gü gü güftarına bak
Ce ce cevretme bana sen ya ya yakma bu teni

Re re **Rahmî** gibi şair ne ne nadir bulunur
Ce ce cem etti çıkardı dü dü dürrü Adeni

(Aslanoğlu, 1984, s. 23-24. / Öztoprak, 2006, s. 135-167. / Karadeniz- Akbulut, 2016, s. 403)

FEYZÎ

(Feyzullah, Bursa ?- 1768)

Feyzî'nin şiiri 5 beyittir ve [Fe i lâ tün (Fâ i lâ tün) / fe i lâ tün / fe i lâ tün/ fe i lün (fâ lün)] vezniyledir. Şiir, aşk konuludur.

Se se sevdim be be ben bir ne ne neveste güzel
Hü hü hüsnü ge ge gerçi me me mehtâba bedel

Zü zü zülfü se se sevdâsı sı sına düşeli
Va va vardır şi şi şimdi a a 'aklımda halel

Be be bebgâ mi mi misli nu nu nutk itse o şûh
Sa sa saçar fe fe femden sü sü sükkerle asel

Ya ya yandın na na nâr-ı a a 'aşka 'âşık
E e ey dil bu bu budur ta ta tâ resm-i ezel

Na na nazmım gö gö gördü di di didi pepegî

Fe fe **Feyzî** o o olmuş bi bi bir hoşça gazel

Çelebioğlu, 1998, s. 499. / Gökalp, , 2009, s. 173-174. / Öztoprak, 2006, s. 135-167.)

NEHRÎ

(Tekirdağ, ?- 1768?)

Nehrî'nin kekeleme şiiri 6 beyit olup [fe i lâ tün (fâ i lâ tün) / fe i lâ tün / fe i lâ tün/ fe i lün (fâ lün)] veznindedir. Şiir, tasavvuf konuludur.

A a akdem bi bi bizler ta ta tâbân oluruz
Se se sâni cü cü cümle ha ha handân oluruz

Ha ha hayli de de demde zi zi zillet çekeriz
Re re renci za za zahmet su su sultân oluruz

Şi şi şimdi so so sonra da da darbile heman
Ta ta tahir za za zahir i i irfan oluruz

Ga ga gayri fe fe fenada ku ku kudretle heman
Kâ kâ kâfir le lelerle mi mi mîzân oluruz

Ne ne **Nehrî** hi hi hidayet vi vi vilâyet gözedir
E e elif la la lâma ya ya yârân oluruz

(Oytan, 1948, s. 119. / Aslanoğlu, 1984, s. 23. / Demirel, 1996, s. 202-246. / Çelebioğlu, 1998, s. 501. / Karadeniz- Akbulut, , 2016, s. 131. / Türkmen, 1985, s. 363.)

CESARÎ

(Hasan, Moldova-Bender, ?- 1829)

[Fe i lâ tün (Fâ i lâ tün) / Fe i lâ tün / Fe i lâ tün/ Fe i lün (Fâ lün)] kalıbıyla olan Cesarî'nin bu şiiri 6 dörtlüktür. Şiir, tasavvuf konuludur.

E e evvel be be bende te te tekmîl şi'âr
Sa sa sâni ca ca cânâ ha ha hâsıl-ı esrâr

Hi hi hizmet da da dâ'im za za zâtum kıldı
Ra ra rağbet ze ze zerde se se sevdüm bir yâr

Şa şa şânı sa sa salsam da da Dahhâk gibi
Ta ta tañ mı za za zâhir a a 'avn-i Hak var

Ga ga gâyet fe fe fenne ka ka kâdir oldum
Ka ka kâmil le le lendüm me me mesken bu diyâr

Na na nâdir va va vardur he he hem-dem olacak
La la lâyıık ya ya yâre ola cân nakd(i) nisâr

Ey **Cesârî** pepegîler gazeli bu nazar et
Buldu anuñla hemîşe bu elif-nâme karâr

(Akkuş, 2010, s. 564-565)

BİNDEBİR

(Yüksel Kılıç, Tokat-Yeşilyurt-Karaoluk küyü, 1960-)

Bindebir'in bu şiiri aşk konulu divandır. Şiir, 4 dörtlük olup hece ölçüsüyle ve 8+7 kalıbıyla.

Bi bir güzel gö gö gördüm tam bir afet-i devran
De de deli gö gö gönlüm yandı yakıldı hemen
De de dedim be ben sana a a aşğım canan
Ka ka kaşlar, göz üstüne y1 y1 yıkıldı hemen

Sa sa sarı saçlarını dö dö dökmüş beline
Kı kınalar ya yakınmış be be beyaz eline
Ba ba bal mı sü sü sürmüş acep tatlı diline
Gö gö gözüm dudağına ta ta takıldı hemen

A a aklım ba ba baştan aldı şirin sözleri
Ko ko koydu yüreğime k1 k1 kızgın közleri
Çe çevirdi ü üstüne bü bü bütün gözleri
Gü güzele ka kaç yerden ba ba bakıldı hemen

Gü gü güzel sa sa sanki açık hava müzesi
Bindebir'e ç1 ç1 çıkmaz bu bu bunun vizesi
Göğüsleri sa sa sandım u u uzay füzesi
Ba başlığı si sineme ça ça çakıldı hemen

(Doğan Kaya Arşivi.)

MİSKİNÎ

(Sait Küçük, Kars-Kağızman, 1964-)

Miskinî'nin kekeleme şiiri 5 heceli ve 3 dörtlüktür. Edebiyatımızda en hacimsiz örnek olarak kendisini gösterir.

Ca ca canım
Ha ha hanım
Be be benim
Gülümsün yâr

Bi bi bilodim
Bu bu buldum
Fe ge geldim
Yolumsun yâr

Miskin zattım

Ç aça çattım

Tu tu tuttum

Dalımsın yâr

(Küçük, 2024, s. 485)

RÜSVAÎ

(Ali Cem Akbulut, Amasya-Merzifon. 19-05.1978-)

Şiir, divan olup 8+7 duraklıdır. Tasavvuf muhtevalıdır ve toplam 7 dördlüktür.

A a aşkın me me meyin i i içen aşıklar
Be be bengi gi gi gibi ba ba bakar bir zaman
Ce ce cevri çe çe çeker ka ka kavli sadıklar
Çe çe çeşmi se se sebil a a akar bir zaman

De de derdi ga ga gamdan gö gö gönlü harabı
E e elhak le le lebi dö dö döker şarabı
Fe fe feyzi ha ha hakla a a açmış nikabı
Ge ge gevher gü gü gülü ko ko kokar bir zaman

He he hekim bi bi bilmez ne ne n'etsin melhemi
I ı ıslah o o olmaz e e emraz veremi
İ i insi ci ci cinni cü cü cümle alemi
Je je jesti hü hü hüsnü ya ya yakar bir zaman

Ke ke Kerem ya ya yanar a a Aslı kül olur
Le le Leyla i i için me me Mecnun kul olur
Me me meğer a a aşka dü dü düşen zül olur
Ne ne nesfe yu yu yular ta ta takar bir zaman

O o olmuş a a aşkın di di dili zakiri
Ö ö ölüm bi bi bilmez ha ha haydır hem diri
Pe pe pend guş e e etmiş a a atmış kibiri
Re re renc-i mi mi mihnet çe çe çeker bir zaman

Se se sesi sö sö sözü ha ha hazine gibi
Şe şe şeme ya ya yanar pe pe pervane gibi
Te te tehi de de değil di di divane gibi
U u ulvi ca ca canı ç1 ç1 çıkar bir zaman

Ü ü ünsü va va vardır rü rü **Rüsvaî** ile

Ve ve vechi ni ni nihan he he hercai ile
Ye ye yemez ba ba balı mü mü mürai ile
Ze ze zehri nu nu nuştur bı bı bıkar bir zaman

(Doğan Kaya Arşivi.)

MESTÎ

(Sezer Aslan, Ankara, 13 Nisan 1992-)

Mestî'nin şiiri, 11 heceli, 6 dördlük, koşma tarzında ve yergi konuludur.

Be be benim ha ha hakkımı yiyen
Va va vali olsa ona da lanet
Ba ba bana se se sersafil diyen
De de deli olsa ona da lanet

Ça ça çalışan ben ko koşan ben
Yo yo yorulan ben dü düşen ben
Da da dağı be be beli aşan ben
Yo yo yolu olsa ona da lanet

Ha ha hani hak ha hani nerede
Me me menfaat va va var arada
Sa sa sağa ça ça çattım orada
So so solu olsa ona da lanet

Ba ba bana kıyan bu gü gü güdük
Ba ba başa bela bir hö hö hödük
Ya ya Yaradan'ın en sa sa sadık
Ku ku kulu olsa ona da lanet

Oy oy oylar buna em em emanet
Bu bu bu getirir kı kı kıyamet
So so soyu soppu ke ke keramet
Do do dolu olsa ona da lanet

Me me **Mestî** ya ya yansa da görmez
Ya ya yatar ke ke kendini yormaz
Me me mezarda da hak yer du durmaz
Ö ö ölü olsa ona da lanet

(Doğan Kaya Arşivi)

AZERBAYCAN'DA KEKEME

NİYAZÎ

(Ereşli Molla Niyaz Niyazi)

8+8=16 heceli semaâdır. Aşk konuludur.

Şe şe şe şeha cemalın ke ke ke kemal olubdur
Le le le lebin şerabı zu zu zu zülal olubdur

Te te te tebariküllah ce ce ce cemalın ey mah
Gü gü gü gün ile aya mi mi mi misal olubdur

Be be be bela-yi hicrine e e esiriyem men,
He he he heyal-i veslin me me me mehal olubdur.

Gö gö gö gözün herami o o o olalı ey can
Se se sena bu kanım he he he helal olubdur

Ni ni ni NİYAZÎ halin se se se sever kemer kim
Ge ge ge gemin yemekden hi hi hi hilal olubdur
(Mumtaz, 2005: 436)

MEYHANALARDA KEKELEME ÖRNEKLERİ

“Meyhana, Azerbaycan'da şifahî halk edebiyatı numunelerinden biri. XIX. yüzyılın sonlarında Bakü civarındaki köylerde ortaya çıkmıştır. Mirze Abdülhâlik Yusuf, Haşim Bey Sâki, Mirze Semender, Eliğa Vâhid, Meşedi Azer, Yahya Mollaoğlu, Ehmed Anatollu, Ağadadaş Münürî, Dilgem gibi sanatçılar meyhanaların unutulmaz isimleridir. Meyhanalar, şenlik ve eğlence meclislerinde icra edilir. 3+2 dize şeklinde 5 dizeli bentlerden oluşur. 7, 8 ve 11 heceli olarak icra edilirler. Değişme esasına dayalı bir sanat tarzıdır. Kaval eşliğinde söylenmekle beraber daha çok çalgı aleti olmadan kendisine has özel ezgi ile terennüm edilir. Meyhana söyleme yeteneğine sahip olan kişiler bir grup oluşturur. Bu grup en az iki kişiden oluşur. Meyhana faslı, bir kişinin ayak, konu ve ezgisi ile başlar. Konu olarak hemen her husus ele alınabilir. Meyhanalarda kısmen mizah unsuru ön plana çıkar. Diğerleri irticalen aynı ayak, aynı konu ve aynı ezgi ile cevap vermek mecburiyetindedir. Sırası gelen yahut coşkuya kapılan kişi diğerine cevap verir. Meyhanacılar çoğu zaman elleriyle önlerindeki masaya vurarak tempo tutarlar.” (Kaya, 2020: 629)

İlginçtir ki kekeleme tarzında da icra edilmiştir. Buna ait elimizde bir örnek bulunmaktadır. Nunu icra eden meyhanacılar, bu alanda önde gelen isimlerden Aydın Hırdalanlı, Reşad Dağlı, Perviz Bülbüle'dir. Meclis, 08.01.2015 günü, Hırdalan köyünde olmuştur. Âşıklara;

*Şe şe şaha cemalun kemal olibdi
Le eə lebün şerabı zü zü zülal olubdi*

şeklinde ayak dizeleri verilmiş. Meyhanayı Aydın Hırdalanlı başlatmıştır.

Aydın Hırdalanlı:

Se se seni ederdim bu bu bu bu sözden agah
Sö sö sö sözümünden her vaht e e e edirsən ikrah
Te te te tebarekallah ce ce ce cemalun ey mah
Gü gü gü ile Aya mi mi mi misal olubdi

Perviz Bülbüle:

Di di di diledi Aydın ne ne ne ne dartır öz'ni
Bi bi bi bile de bilmirem bu bu bu bunun bu söz'ni
Di di dii diyirem rezkiy se se sen dedin vezni
O o o ona göre bu he he he helal olubdi

Reşad Dağlı:

Pe pe pe Pervizi tulla me me me meni sıhardun
Bi bi bi bir defe bahdun ye ye ye yene bahardun
So so so sohasohunca pu pu pu pulu yığardun
Pi pi pi Pike Hanımnan He he he Heci kıral olubdi

Aydın Hırdalanlı:

Se se se selavatun var ö ö ö ölen zamannan
Pu pu pu pulu seniynen bö bö bö bölen zamannan
Ce ce ce cemalun yani gö gö gö gören zamannan
Bü bü bü büte sitayiş he he he helal olubdi

Perviz Bülbüle:

A a a Aydın neynedi Me me me meydan tamaşası
Ci ci ci cin tamaşası şe şe şe şeytan tamaşası
Ya ya ya yadıma düşdi hi hi hi hicran tamaşası
Si si si Siyavuş Aslan mi mi mi misal olubdi²

Rezkiy: ansızın, aniden (Rusça)

Siyavuş Aslan: Tiyatro ve sinema sanatçısı.

² https://youtu.be/YhMdeSvG3z4?si=H5Ad-zUD_390ioeP

Kaynakça

Akkuş, Yasemin (2010). *Benderli Cesâri'nin Dîvânı ve Dîvânçesi (İnceleme-Tenkitli Metin)*, İstanbul. (Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi).

Aslanoğlu, İbrahim, "Halk ve Saz Şiiri Türlerinde Bilinmeyen Örnekler", *Folklor ve Etnografya Araştırmaları 1984*, Anadolu Sanat Yayınları, İstanbul, 1984, s. 22-23.

Batıslam, H. Dilek, "Lisân-ı Pepegî (Kekeme Dili) ile Yazılmış Bir Elifnâme Örneği", *Littera Turca, Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 7/4, 2021, s. 964-976.

Çelebioğlu, Âmil (1998). "Kekeme Dili (Lisan-ı Pepegî) ile Şiirler". *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları*. İstanbul: MEB Yay. 497-502.

Demirel, Mustafa, "Âşık Paşa'nın Elifnâmesi ve Dil Özellikleri". *Bilig 3*: 1996, s. 202-246.

Kaya, Doğan (2009). *Sivas Halk Şairleri*, Sivas Valiliği 1000 Temel Eser Yayınları, C. 1, Sivas,

Gökalp, Halûk (2009). "Tecride Gizlenen Anlatıcı ve Divan Şiiri Anlatıcı Tipolojisinde Yeni Tipler", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, S. 20, İstanbul.

https://youtu.be/YhMdeSvG3z4?si=H5Ad-zUD_390ioeP

Karadeniz, Bekir -Ali Cem Akbulut (2016). *Alevî Bektaşî Şairleri 3*, Kara Mavi Yayınları, Ankara.

Kaya, Doğan *Türk Dünyası Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Kavramları ve Terimleri Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, 4. Baskı, Ankara, 2020.

Kaya, Taha Tuna (2023). *Viranî Divanı*, Sivas, (SCÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi.)

Köksal, M. Fatih (2016). "Eski Şiirimizin Kuş Dilli Şairleri". *Yâ Kebîkeç Mecmualar Arasında*. İstanbul: Kesit Yay. 223-232.

Kurnaz, Cemal (1990). "Lüknet". *Halk ve Divan Şiirinin Müşterekleri Üzerine Denemeler*. Ankara: Akçağ Yay. 117-123.

Kurnaz, Cemal (1997). "Lüknet". *Türküden Gazele Halk ve Divan Şiirinin Müşterekleri Üzerine Bir Deneme*. Ankara: Akçağ Yay.

Küçük, Oğuzhan (2024). *Mülk-i Sühan, Doğu'nun Ozanı Sadık Miskinî Hayatı Sanatı Eserleri*, C. 2, Ürün Yayınları, Ankara,

Oytan, M. Tevfik (1948). *Bektaşiliğin İcyüzü Dibi-Köşesi-Yüzü ve Astarı Nedir? İstanbul Maarif Kitaphanesi*, C. 2, İstanbul.

Öztoprak, Nihat (2006). "Bursalı Feyzi Efendi'nin Elifnâmeleri". *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, S. 35.

Salman Mumtaz (2005). *Azerbaycan Edebiyatı (El Şairleri)*, Azerbaycan Milli Elmler Akademiyası Mehemed Fuzuli adına Elyazmalar İnstitutu, Bakı.

Türkmen, Fikret (1985). "Halk Şiirinde Az Kullanılan Bazı Nazım Şekilleri ve Türleri" *Türk Kültürü*, S. 270.

Tökel, Dursun Ali (2009). "Nâbî'den Cüce Diliyle Yazılmış Bir Şiir". *Beden Kitabı*. İstanbul: Kitabevi Yay. 267-276.